

Corespondența Consulatului rus din București, o importantă sursă documentară în cunoașterea evenimentelor revoluționare de la 1821 în Principatele Române (II)

MARIAN STROIA

Oferim, în cele ce urmează, al doilea segment al investigației realizate de noi în acest extrem de prețios fond documentar pe care îl reprezintă corespondența Consulatului general rus din București referitoare la evenimentele petrecute la 1821 în spațiul românesc. Mărturiile selecționate pentru partea a doua a microcorpusului nostru documentar acoperă intervalul cronologic cuprins între 3/15 martie – 11/23 iulie 1821, conținând informații extrem de interesante despre cele mai tensionate momente ale acestei epopei istorice (intrarea eteriștilor lui Alexandru Ipsilanti în Moldova și declanșarea efectivă a mișcării eteriste, atmosfera din cele două Capitale în perioada menționată, apropierea trupelor lui Vladimirescu de București, fuga boierimii autohtone și a consulilor străini în Transilvania, raporturile Vladimirescu-Ipsilanti în viziunea autorităților ruse, relațiile caimacamlor lui Scarlat Callimachi, Negri și Vogoride cu pașalele din sudul Dunării, modul cum au parvenit informațiile, despre înfrângerea celor două mișcări, în mediul diplomatic refugiat la Sibiu, sau percepute ca atare în Capitala Imperiului Otoman).

Considerăm că pentru o mai bună înțelegere a valorii documentelor în cauză, câteva succinte precizări istorice se impun cu necesitate. Amintim că la 23 februarie/7 martie 1821, secretarul de stat la Ministerul rus al Afacerilor Străine, Ioannis Capodistria, i-a adus la cunoștință consulului general de la București, Alexandru Pini, declarația țarului privind condamnarea fermă a insurecției române, însoțită de măsurile punitive – vizavi de calitățile de ofițer și de sudit rus ale conducătorului acesteia.

În acest document, Pini era felicitat pentru conduita ce o avusese până atunci, mai ales pentru somația slugerului Tudor Vladimirescu de a se prezenta la Consulatul rus din Capitala Țării Românești. Întrucât – se arată în text – „acesta a refuzat, deoarece a conceput proiecte pe care religia tratatelor și loialitatea politicii noastre le condamnă cu tărie”, Pini era autorizat să facă public faptul că „locotenentul Vladimirescu era degradat din calitatea de cavaler al unuia din ordinele Rusiei ... și că el nu mai posedă și nu mai poate poseda nici un titlu a protecția Maiestății sale Imperiale”¹.

---

¹ *Documente privind istoria României. Răscoala din 1821*, vol. I, Editura Academiei, București, 1959, p. 297; vezi și A.Prokesch-Osten, *Geschichte des Abfalls der Griechen vom Türkischen Reiche im Jahre 1821 und der Gründung des Hellenischen Königreiches*, III, Wien, 1867, p. 56-58.

Așadar, această dată a marcat – în opinia noastră – momentul foarte clar și distinct de exprimare a poziției oficiale a Rusiei, la cel mai înalt nivel politic posibil, față de Revoluția română de la 1821 și mai ales față de conducătorul nemijlocit al acesteia. Adăugăm aici și faptul – subînțeles – că documentul în cauză conținea, în egală măsură, și dezavuarea mișcării revoluționare în ansamblul său, căreia Rusia îi opunea cu fermitate reacția sa necruțătoare.

Știm astăzi că, în chip paradoxal, comunicarea oficială a dezavuării sale Tudor o va primi nu de la Pini însuși sau de la vreun alt emisar al Consulatului rus, ci de la secretarul Consulatului austriac de la București, cancelarul Udritzki². Practic, nici nu avea cum să se întâmple altfel, căci ambii consuli (atât cel rus, cât și cel austriac) părăsiseră, speriați, în ajun, orașul, împreună cu un grup de boieri autohtoni, îndreptându-se spre Brașov. În graba și zăpăceala plecării sale intempestive, Pini nu a mai apucat, de altfel, să facă publică dezavuarea țarului, iar imediat după plecarea sa au intrat în București primele unități ale armatei revoluționare conduse de Dimitrie Macedonschi.

Intrucât asupra datei exacte a plecării consulului general rus din București a planat multă vreme confuzia (A. Oțetea, în *Tudor Vladimirescu și revoluția română din 1821*, Editura Științifică, București, 1971, p. 314 și, respectiv, 317, oscilează între 16/28 martie și 17/29 martie), extrem de prețios este cuprinsul documentului nr. 12 din grupajul de față, datat 17/29 martie 1821, în care Alexandru Pini îi comunică superiorului său, ambasadorul Grigori Stroganov, momentul precis al plecării din Capitala muntenă. Scrisoarea din 17/29 martie mai are, în plus, și meritul de a ne reda starea de spirit care domnea la București în aceste momente extrem de încordate ale desfășurării evenimentelor.

Legat de contextul în care Alexandru I a adoptat poziția cunoscută față de evenimentele din Țara Românească, merită să fie amintit și un alt episod, puțin cunoscut în istoriografia noastră. Este vorba de faptul că, dornic de a se informa dintr-o sursă sigură despre situația exactă din Principate, monarhul l-a chemat pe consulul general Pini de la Brașov la Laybach, pentru a-i furniza informații mai amănunțite. Datele de care dispunem dovedesc că acesta s-a aflat aproape o lună și jumătate la Laybach în anturajul țarului, plecând pe 3/15 aprilie din Brașov, și întorcându-se de acolo, însă la Sibiu, abia pe 6/18 iunie (vezi, în acest sens, documentul nr. 18).

În acest interval informațiile și relatările despre situația din cele două Principate Românești au fost comunicate Cancelariei imperiale și secretarilor de Stat aflați în capitala Sloveniei austriece de către ceilalți funcționari ai Consulatului rus care au sosit, ulterior lui Pini, la Sibiu și și-au continuat aici atribuțiile de serviciu obișnuite. Din datele oferite de aceștia (vezi documentul

² Ion Nistor, *Tudor Vladimirecu și Sfânta Alianță*, în "Analele Academiei Române. Memoriile secției istorice", seria a III-a, tom XXII (1940), p. 10-13.

nr. 17) aflăm știrile privind moartea lui Vladimirescu, risipirea celei mai mari părți a oastei pandurilor, modul sângeros și devastator în care trupele turcești „au pacificat” Țara Românească.

În selecția de față a fost inclus, plecând de la considerentul lărgirii bazei documentare asupra evenimentelor din anul 1821, și un document provenit din fondurile de microfilme ale Arhivelor Naționale. Materialul în cauză, conținut de documentul nr. 14, reprezintă copia relatării unui informator al autorităților ruse, care descrie evoluția de ansamblu a insurecției naționale grecești, cuprinzând și știri privind desfășurarea evenimentelor la începutul lui aprilie 1821 în Țara Românească și Moldova. Având ca destinatar, aproape sigur, pe guvernatorul militar general al Basarabiei, este indubitabil că a fost trimis (în copie) și celor doi consuli ruși responsabili pentru Principatele române, A.Pini și, respectiv, A.Pisani.

Demersul nostru documentar cuprinde și un scurt extras din Jurnalul Ambasadei ruse de la Constantinopol (documentul nr. 19), ce conține rezumatul evenimentelor din zilele de 17/29 și, respectiv, 18/30 iunie 1821, așa cum au fost ele percepute de diplomații ruși din Capitala osmană. Sunt de reținut, în ceea ce ne privește, mențiunile privind a doua luptă de la Drăgășani (7/19 iunie 1821), fuga lui Alexandru Ipsilanti în Transilvania și unele informații – confuze, e drept, – privind moartea lui Tudor Vladimirescu și eventualele sume de bani care s-ar fi găsit asupra lui.

Deși cele 20 de documente inserate în acest spațiu reprezintă o parte relativ mică, sub raport cantitativ, din arhiva Consulatului general al Rusiei din București, ele constituie, după opinia noastră, mărturii semnificative și extrem de revelatoare asupra evenimentelor anului 1821. Chiar dacă nu răstoarnă din temelii cunoștințele noastre despre epoca amintită, ele o nuanțează și o îmbogățesc cu noi detalii, extrem de vii și de prețioase.

În același timp, grupajul documentar de față își propune a fi, în egală măsură, și o argumentată pledoarie pentru realizarea unui nou volum de documente externe despre anul 1821 în Principate, cu atât mai mult cu cât acesta a fost, incontestabil, un moment de reală cotitură în evoluția societății românești spre modernitate și progres.

ANEXĂ

8. 1821 martie 3/15, București. *Scrisoare secretă a consulului Alexandru Pini către trimisul Rusiei la Constantinopol, baronul Grigori Stroganov, cuprinzând știri referitoare la situația din Capitala Țării Românești, iminenta apropiere a trupelor eteriste și la intențiile lui Tudor Vladimirescu și ale armatei sale revoluționare.*

Secret

Reçu ce 12 Mars 1821 par un Calarache adressée
au Prince Calimaky

Bucarest le 3 Mars 1821

Monsieur l'Envoyé,

Les Caïmacams de l'Hospodar Callimaki ont reçu hier par exprès de Constantinople des firmans qui autorisent les Commandants des forteresses turques de faire entrer dans la petite Valachie des troupes ottomanes pour agir contre Vladimiresko.

Dans ces firmans il est dit, que puisque le Ministre de Russie ne reconnaît point Vladimiresko pour protégé russe, que des troupes turques marchent contre lui avec l'artillerie nécessaire.

La Porte ordonne aux Caïmacams de transmettre les dits firmans aux Pachas.

Les Caïmacams voulant éloigner autant que possible le moment de l'introduction dans la Province de troupes turques, tout en se décidant d'expédier les firmans aux Pachas, les ont accompagnés de lettres de leur part conçues dans des termes à les convaincre de la nécessité de ne se porter avec précipitation aux mesures prises par la Porte qui d'ailleurs n'ont pour objet que Vladimiresko seul.

Ils ont en conséquence adressé aux Pachas les lettres dont je me fais un devoir de soumettre ici à Votre Excellence les traductions qui ont été faites sous mes yeux.

Telles étaient les dispositions qu'avaient prises hier les Caïmacams; mais le Vornik Samourcasse, étant de retour aujourd'hui ici de Crayova, a déclaré que sa négociation a complètement manquée; que Vladimiresko, instruit des événements de Iassy s'est dirigé vers le Nord de la Valachie, à savoir vers les districts du Gordji, Voulza et Ardjis et qu'il est à présumer qu'il prendra la route de Bucarest.

Cette circonstance et la nouvelle que l'on a reçue aujourd'hui, que les troupes du Général Prince Ipsilanti étaient prêtes à passer les frontières et se rendre en Valachie, ont obligé le Postelnik Negri et le Hetman Vogoridis à se retirer à la forteresse de Giurgiovo et y attendre les ordres de l'Hospodar.

La retraite des Caïmacams, qui paraît être fixée à cette nuit, fera indispensablement désertir de la ville le reste de Boyards qui s'y trouve encore, et les Consuls ne pouvant pas traiter avec le Gouvernement qu'établira le Prince Ipsilanti, se verront obligés de se retirer aussi vers les frontières de l'Autriche.

Je crois de mon devoir d'informer Votre Excellence que malgré la confiance que témoignent les habitants des classes inférieures de Bucarest à l'apparition de la force que commande le Prince Ipsilanti ils ne redoutent pas

moins l'apparition des Turcs. Aussi a-t-on vu arriver hier le désordre à son comble par le bruit qu'un insensé a fait courir que les Turcs venus de Roustchouk avaient déjà commencé à massacrer du monde dans un faubourg de Bucarest.

Je compte quitter la ville demain en laissant le 1er Dragoman Kotoff et deux autres Employés du Consulat pour expédier s'il est possible, les postes et les courriers qui pourraient arriver ici pendant mon absence.

Je suis avec respect

Monsieur l'Envoyé

Le très humble et très obéissant serviteur

A.Pini

Arhiv Vnešnei Politiki Rossiiskoi Imperii Moskva (în continuare AVPRIM), fond 180, Posolistvo v Konstantinople, opis 517/1, dosar 838, p. 230-231.

<Traducere>

Secret

Primit pe 12 martie 1821 printr-un
călăraș adresat prințului Callimachi

București, 3 martie 1821

Domnule Trimis,

Caimacamii domnitorului Callimachi au primit ieri, prin curier expres de la Constantinople, firmanele care autorizează pe comandanții cetăților turcești de a introduce în Oltenia trupe otomane care să acționeze contra lui Vladimirescu.

În aceste firmanse se spune că întrucât ministrul Rusiei nu îl mai recunoaște pe Vladimirescu drept supus rus, trupele turcești vor mărșălui împotriva lui împreună cu artileria necesară.

Poarta ordonă caimacamilor să transmită numitele firmanse pașalelor.

Caimacamii, dorind să întârzie cât mai mult posibil momentul intrării în această provincie a trupelor turcești, deși s-au decis să expedieze firmansele către pașale, le-au însoțit de scrisori din partea lor concepute în termeni care să-i convingă de necesitatea de a nu recurge cu precipitare la măsurile luate de Poartă care, de altminteri, nu-l au ca obiect decât numai pe Vladimirescu.

În consecință, ei au adresat pașalelor scrisorile, drept care îmi fac o datorie de a supune aici Excelenței voastre traducerile care au fost făcute sub ochii mei.

Acestea erau dispozițiile pe care le luaseră ieri caimacamii; dar vornicul

Samurcaș, întorcându-se azi de la Craiova, a declarat că negocierea sa a eșuat complet; că Vladimirescu, informat asupra evenimentelor de la Iași, s-a îndreptat spre nordul Țării Românești, și anume spre județele Gorj, Vâlcea și Argeș și că este de presupus că va lua drumul Bucureștilor.

Această împrejurare precum și vestea care s-a primit astăzi potrivit căreia trupele generalului prinț Ipsilanti erau gata să treacă frontierele și să intre în Țara Românească i-au obligat pe postelnicul Negri și pe hatmanul Vogoride să se retragă în fortăreața de la Giurgiu și să aștepte acolo ordinele domnitorului.

Retragerea caimacamilor, care părea a fi fixată pentru această noapte, va face aproape cu siguranță ca restul boierilor care se găsesc încă aici să părăsească orașul, iar consulii, neputând trata cu guvernul pe care îl va stabili prințul Ipsilanti, se vor vedea obligați să se retragă de asemenea spre frontierele Austriei.

Cred că este de datoria mea să informez pe Excelența voastră că în ciuda încrederii pe care o manifestă locuitorii din clasele inferioare din București la apariția forței pe care o comandă prințul Ipsilanti, ei se tem totuși de apariția turcilor. De aceea s-a văzut ieri dezordinea ajungând la apogeul său urmare a zvonului pe care un nechibzuit l-a făcut să circule și anume că turcii veniți de la Rusciuk începuseră deja să masacreze lumea într-o mahala a Bucureștiului.

Socotesc să părăsesc orașul mâine lăsând pe primul dragoman Kotov și pe alți doi funcționari ai Consulatului pentru a expedia, dacă este posibil, corespondențele și curierii care ar putea sosi aici în timpul absenței mele.

Sunt cu respect

Domnule Trimis

Prea umilul și prea supusul servitor

A.Pini

9. 1821 martie 3/15, București. *Scrisoare adresată de caimacamii noului domn numit de Poartă în Țara Românească. Scarlat Callimachi, comandanților turci de la sudul Dunării, prin care este prezentată situația din țară și se recomandă pașalelor prudență până la primirea de ordine precise de la Constantinopol.**

Lettre circulaire adressée aux Commandants de
forterrese de Danube par les Caïmacams

Trois jours après la nomination du P-ce Charles Calimaki à la Principauté de Valachie la S.Porte ayant reçu la nouvelle de l'insurrection qui avait éclaté à Crayova a bien voulu nous accorder des Firmans Impériaux qui Nous étaient adressés portant l'ordre de nous prêter le secours matériel nécessaire pour étouffer

* Documentul se afla anexat la raportul lui Alexandru Pini din 3/25 martie 1821 (doc. nr. 8 din ediția noastră).

la sédition. A notre arrivée à Bucarest l'assemblée des Boyards nous a fait des représentations tentant à nous démontrer que, comme ils étaient occupés à apaiser ce mouvement par des moyens conciliatoires il était nécessaire de ne tenter aucune autre voie avant que de connaître le résultat bon ou mauvais de la négociation déjà entamée et nous engagé de remettre à un autre temps l'invitation des troupes turques d'entrer en Valachie. Ainsi de peur de ne point donner un prétexte à la dispersion des habitants de la ville et de la Province nous avons cru devoir attendre l'issue de la négociation en question; mais sur ces entrefaites nous avons reçu la nouvelle affligeante, qu'un certain chef d'Albanais qui se trouvait à Galatz s'était jeté à l'improviste sur les négociants Turcs qui se trouvèrent dans ce dernier endroit et qu'il les a fait passer tous au fil de l'épée; que le fils du Pce Ipsilanti à la tête d'une armée de 17000 hommes de troupes russes avait occupé la Moldavie; que le Pce Régnant de Moldavie avait embrassé la partie de ce dernier, que l'avant-garde de l'armée – composée de quelque centaines d'hommes – s'était déjà avancée jusqu'à Fokchani et que cette armée allait bientôt prendre possession de la Valachie.

Aussi nous sommes nous empressés d'en faire un rapport circonstancié au Pce et nous nous sommes après occupés à retenir à leurs places les habitants de la Province prêts à se disperser de peur de l'apparition des Turcs. Pendant ces occupations nous avons reçu des ordres de la S.Porte, qu'il vous est expressément enjoint d'introduire des troupes turques dans la Province et nous avons l'honneur de vous les faire tenir par cette occasion.

Nous croyons pourtant de notre devoir de vous observer ici que lorsque la S.Porte avait expédié ces ordres Elle ne connaissait pas encore que les mouvements de Crayova. Elle ne savait point alors que les mouvements séditieux de ces Provinces étaient devenus si sérieux que deux ou trois mille hommes ne seront certainement pas en état de rien entreprendre. Le Consul de Russie paraît n'avoir aucune notion de tout ce qui se passe. Le langage que tiennent des habitants du pays dans cette circonstance porte substantiellement qu'au cas où des troupes turques entreraient en Valachie ils prendraient tous la fuite et que le résultat d'une pareille démarche serait de voir grossir le nombre des rebelles par l'adhésion à leur parti de 10000 hommes sains qui se trouvent en Valachie. Outre ce prospect effrayant, les insurgés publient que l'armée des rebelles, entrée en Moldavie sera bientôt suivie par une autre armée Russe et nous croyons que si le nombre de l'armée des rebelles de Moldavie est exagéré, elle doit pourtant être forte de 6000 hommes et dans cette dernière supposition on ne peut plus regarder ces associations militaires comme des bandes de rebelles, mais comme des entreprises partielles qui tiennent à un plan beaucoup plus vaste. Or nous croyons que, jusqu'à ce que la S.Porte puisse prendre des mesures

analogues aux circonstances présentées qui ont été soumises à sa connaissance, la mesure la plus urgente à prendre est celle de renforcer les garnisons des places fortes, puis d'attendre de nouveaux ordres de la S. Porte pour agir en conséquence.

Bucarest

3 Mars 1821

AVPRIM, fond 180, Posolistvo v Konstantinople, opis 517/I, dosar 838, p. 232-233.

<Traducere>

Scrisoare circulară adresată comandanților turci ai fortărețelor de la Dunăre de către caimacami

La trei zile după numirea prințului Scarlat Callimachi la conducerea principatului Țării Românești, Sublima Poartă, primind știrea despre insurecția care izbucnise la Craiova, a binevoit să ne acorde firmatele imperiale care ne erau adresate conținând ordinul de a ni se acorda ajutorul material necesar pentru a înăbuși răscoala. La sosirea noastră la București adunarea boierilor ne-a făcut declarații ținând să ne demonstreze că întrucât ei erau preocupați să stingă această mișcare prin mijloace conciliatorii, era necesar să nu se încerce nici o altă cale înainte de a cunoaște rezultatul – bun sau rău – al negocierilor deja inițiate, iar noi ne-am angajat să amânăm invitația adresată trupelor turcești de a intra în Țara Românească. De aceea, temându-ne de a nu oferi un pretext de a se risipi, atât locuitorilor orașului cât și ai provinciei, noi am crezut că trebuie să așteptăm rezultatul negocierilor în discuție; dar în acest interval am primit îngrijorătoarea veste că un oarecare șef de armăuți care se afla la Galați s-a aruncat pe neașteptate asupra negustorilor turci care se găseau în localitatea din urmă și că a făcut să fie trecuți toți prin tăișul sabiei; că fiul domnitorului Ipsilanti, în fruntea unei armate de 17.000 de oameni – trupe rusești – ar fi ocupat Moldova; că prințul domnitor al Moldovei ar fi trecut de partea acestuia din urmă, că avangarda armatei – compusă din câteva sute de oameni – ar fi înaintat deja până la Focșani și că această armată avea în curând să ia în stăpânire Țara Românească.

De aceea noi ne-am grăbit să facem Prințului un raport asupra acestor împrejurări și ne-am ocupat după aceea să reținem la locurile lor pe locuitorii provinciei gata să se risipească de teama apariției turcilor. În timpul acestor ocupații am primit ordine de la Sublima Poartă, undă vă este indicat în mod expres să introduceți trupele turce în provincie și avem onoarea de a le păstra pentru această ocazie.

Credem totuși că e de datoria noastră de a vă atrage atenția că atunci când Sublima Poartă expediase aceste ordine, ea nu știa decât de mișcările de la Craiova.

Ea nu știa încă atunci că mișcările de revoltă din aceste provincii au devenit atât de serioase încât două sau trei mii de oameni nu vor fi în mod sigur în stare să întreprindă nimic. Consulul Rusiei pare să nu aibă nici un fel de noțiune despre ceea ce se petrece. Limbajul pe care îl adoptă locuitorii țării în această împrejurare arată în mod substanțial că în cazul în care trupele turce vor intra în Țara Românească o vor lua cu toții la fugă și că rezultatul unui asemenea demers ar fi creșterea numărului rebelilor prin aderarea de partea lor a 10.000 de oameni sănătoși care se găsesc în Țara Românească. În afară de această perspectivă înfricoșătoare, insurgenții fac public <faptul> că armata rebelilor, intrată în Moldova va fi în curând urmată de o altă armată rusă și noi credem că dacă numărul armatei rebelilor din Moldova este exagerat, ea trebuie totuși să fie puternică de 6.000 de oameni, iar în această din urmă situație aceste asociații militare nu mai pot fi privite ca niște bande de rebeli, ci ca niște acțiuni parțiale care țin de un plan mult mai vast. Ori, noi credem că până ce Sublima Poartă va putea să ia măsuri potrivite cu împrejurările prezentate care i-au fost aduse spre cunoștință, măsura cea mai urgentă care trebuie luată este aceea de a întări garnizoanele cetăților, apoi de a aștepta noi ordine de la Sublima Poartă pentru a acționa în consecință.

București

3 martie 1821

10. 1821 martie 7/19, București. *Alexandru Pini comunică trimisului rus la Constantinopol, Grigori Stroganov, copia unui raport din Iași al consulului A. Pisani, care conține date despre situația la zi din Capitala Moldovei.*

Reçu le 14 Mars 1821

Bucarest, le 7 Mars 1821

N.40

Monsieur l'Envoyé

. Je me fais un devoir de soumettre ci-joint à votre Excellence la copie d'un rapport secret sub N. 21 que le Consul Pisani vient de m'adresser et qui contient la suite des événements qui ont eu lieu à Iassy.

Je suis avec respect
Monsieur l'Envoyé
De Votre Excellence
Le très humble et très
obéissant serviteur

A. Pini

Copie d'un rapport secret du Consul Pisani au Consul général Pini en date de Iassy du 2 Mars 1821.

N.21

Le prince Ipsilanti est parti hier matin en menant avec lui quatre à cinq-mille hommes tous montés et armés et dirigeant sa marche par Romano.

Dimanche dernier il y a eu une cérémonie religieuse à l'Eglise des Trois Saints pour la bénédiction des drapeaux et la prestation du sement.

Dans les deux derniers jours plusieurs hommes armés ont pris des chevaux dans la ville et sont entrés dans quelques maisons. Ce mouvement ayant alarmé les Boyards et la population j'ai fait verbalement des représentations à l'Hospodar et j'ai su depuis que les chevaux enlevés montaient à une centaine environ et avaient été payés en patrie. Il eut été à désirer qu'on eut pu s'y prendre mieux pour éviter des clameurs par suite desquelles j'ai été assailli des représentations.

La garde de la ville et celle de l'Hospodar sont confiées à des Arnaoutes que le Prince a fait recruter particulièrement. On attend une partie de la milice; il paraît que lorsqu'elle sera venue, ce serait elle qui sera chargée de la garde de la ville et que les Arnaoutes sont pour le Palais.

Les Boyards s'agitent beaucoup pour l'élection de la députation qu'ils veulent adresser à Sa Majesté l'Empereur, même avant qu'il ait été fait une réponse à leur supplique. Il paraît qu'ils diffèrent d'opinions sur ce point avec l'Hospodar et j'ignore s'il l'autorisera. On dit que les Députés seront d'instructions très étendues. Je m'empresserai de communiquer à V.E. tout ce qui me parviendra sur ce objet.

J'ai l'honneur d'être ...

Pour copie conforme A.Pini

AVPRIM, fond 180, Posolistvo v Konstantinople, opis 517/1, dosar 838, p. 239-240.

<Traducere>

Primit la 14 martie 1821

București, 7 martie 1821

N.40

Domnule Trimis

Îmi fac o datorie în a prezenta alăturat Excelenței voastre copia unui raport secret cu nr. 21 pe care consulul Pisani tocmai mi l-a adresat și care conține urmarea evenimentelor care au avut loc la Iași.

Sunt cu respect

Domnule Trimis

Al Excelenței voastre

Prea umil și foarte supus servitor

A.Pini

Copia unui raport secret al consulului Pisani către consulul general Pini, datat Iași, 2 martie 1821

N. 21.

Prințul Ipsilanti a plecat ieri dimineată împreună cu patru-cinci mii de oameni, toți călare și înarmați, îndreptându-se spre Roman.

Duminica trecută a avut loc o ceremonie religioasă la Biserica celor Trei Sfinți (Trei Ierarhi – n.n. M.S.) pentru binecuvântarea steagurilor și prestarea jurământului.

În ultimele două zile mai mulți oameni înarmați au pus mâna pe caii din oraș și au pătruns și în câteva case. Întrucât această acțiune a alarmat boierii și populația, eu am protestat – verbal – în fața domnitorului și am aflat atunci că numărul cailor răpiți se ridică la aproape o sută și că, în parte, fuseseră plătiți. Ar fi fost de dorit să se acționeze mai bine pentru a se evita rumorile urmare cărora am fost asaltat de proteste.

Paza orașului și cea a domnitorului sunt încredințate unor armăuți pe care prințul i-a recrutat în chip particular. Se așteaptă și o parte a miliției; se pare că atunci când va veni, ea va fi însărcinată cu paza orașului, iar armăuții sunt pentru palat.

Boierii se agită mult pentru alegerea unei deputații pe care vor s-o trimită la Maiestatea sa Împăratul, chiar înainte ca acesta să le fi dat un răspuns la petiția lor. Se pare însă că opiniile lor asupra acestui punct sunt diferite de cele ale domnitorului și eu nu știu dacă el o va autoriza (*deputația* – n.n. M.S.). Se spune că deputații vor fi mandatați cu instrucțiuni foarte largi. Mă voi grăbi să comunic Excelenței voastre tot ceea ce îmi va parveni asupra acestui subiect.

Am onoarea de a fi ...

Pentru copie conformă A.Pini.

11. 1821 martie 13/25, București. *Scrisoare neoficială a lui Alexandru Pini către o persoană (neidentificată, probabil, secretarul) din Ambasada Rusiei la Constantinople, prin care dau informații privind starea de spirit în Capitală și în țară și este exprimată intenția consulului de a părăsi cât mai curând Bucureștiul.*

Bucarest, le 13 Mars 1821

à 3 h après midi

Monsieur

L'agent d'Autriche Fleischakl m'envoie dire qu'il va expédier des paquets à Constantinople par un des jannissaires de sa Mission qui se trouvent à Roustchuck. Il m'a offert d'en profiter, mais il ne me donna pour cela que 10 à

15 minutes de temps. Cela n'étant pas suffisant pour écrire à notre Chef le rapport que je dois lui adresser avant non départ d'ici – je ne veux cependant laisser partir le janissaire Autrichien sans qu'il prenne aussi quelques informations de la part du Consulat.

C'est a vous, Monsieur, que j'adresse ces deux lignes pour vous les communiquer en vous priant de les soumettre à S.E. le Baron. Je garde toujours mon poste avec tous les employés. La ville est presque déserte. Trois ou 4 Boyards qui y sont restés ont été installés dans les fonctions vaquantes par les Albanais qui commandent dans le pays et y commettent milles désordres. Le Pce Ipsilanti est depuis 4 jours à Fokchani et marche, à ce qu'on dit, vers Bucarest à la tête de 7 ou 8 milles hommes. Les Grecs et les gens sans aveu l'attendent avec impatience et vont arborer la Croix et le Drapeau de la Liberté.

Vladimiresco ayant aussi 7 à 8 milles hommes va se réunir au Pce Ipsilanti. Les deux Caïmacams grecs se trouvent encore ici, mais ils ont déclaré ne pouvoir et ne vouloir exercer de même sur Rayas aucune affaire du gouvernement. Quoique sont prêts à se mettre en route pour Roustchouk ils m'ont assuré qu'il ne partiront pas avant de recevoir les ordres de leur Pce. S'ils le recevaient même, je sais pas comment ils pourraient faire leurs bagages tandis que le temps est si passible et les rivières ont tellement débordé qu'ils n'aient moyen de faire une station de quelque côté qu'on dirigea repos. Cette circonstance gêne encore la prolongation de séjour des Caïmacams, m'oblige aussi de prolonger le mien et met dans la même nécessité l'agent Fleischackl qui est déterminé de partir avec moi. Je garde le janissaire turc Ali pour l'expédier à coup de quelques heures avant mon départ, c'est-à-dire lorsque Ipsilanti sera aux Portes de Bucarest et que les Caïmacams seront partis. Ces Messieurs m'assurent qu'il y a des préparatifs dans toutes les forteresses du Danube, mais que les commandants attendent l'ordre pour marcher. Ils ne répondent point des massacres qui peuvent avoir lieu dans le pays et ne prennent point sur eux de garantir la sûreté du Consulat et des employés. Je finis pour ne pas faire attendre M.Fleischackl.

Agrez, je vous prie, l'assurément de mon sincère attachement ainsi que de la considération la plus distinguée.

Monsieur

Votre très humble et très obéissant serviteur

A.Pini

P.S. Le garde aussi le janissaire Turc venu ici avec la Poste de A. et cherche le moyen possible pour l'expédier (indescifrabl) avec celui de Petersb.

<Traducere>

București, 13/25 martie 1821
la ora 3 după-amiază

Domnule <Secretar>

Agentul <diplomatic> al Austriei, Fleischackl mi-a trimis vorbă că urmează să expedieze niște pachete la Constantinopole printr-unul din ienicerii Misiunii sale, care se găesc la Rusciuk. El mi-a oferit să profit de această posibilitate, dar nu mi-a acordat pentru aceasta decât 10 sau 15 minute de timp. Aceasta nefiind suficient pentru a scrie șefului nostru raportul pe care trebuie să i-l adresez înaintea plecării mele de aici, nu vreau totuși să las să plece ienicerul austriac fără ca să ia și câteva informații din partea consulatului.

Așadar, dvs., domnule, vă adresez aceste câteva rânduri pentru a vi le comunica rugându-vă să le supuneți atenției E.S. dl. baron S. Eu mențin în permanență postul meu cu toți funcționarii. Orașul este aproape gol. Trei sau patru boieri, câți au mai rămas aici, au fost instalați în funcțiile vacante de către armăuții care comandă în țară și comit aici numeroase dezordini. Prințul Ipsilanti este de circa 4 zile la Focșani și înaintează după cum se zice, către București, în fruntea a 7 sau 8 mii de oameni. Grecii și oamenii fără nici o credință îl așteaptă cu nerăbdare și vor arbora Crucea și Drapelul Libertății.

Vladimirescu, care are de asemenea 7 sau 8 mii de oameni, urmează să se reunească cu Prințul Ipsilanti. Cei doi caimacami greci se găesc încă aici, dar ei au declarat că nu pot și nici nu vor să exercite asupra raialelor nici o atribuție de guvernământ. Deși ei sunt gata să pornească la drum spre Rusciuk, ei m-au asigurat că nu vor pleca totuși înainte de a primi ordinele prințului lor. Chiar dacă le primesc, eu nu văd totuși cum ar putea să-și facă bagajele, atâta vreme cât timpul este așa de nefavorabil și râurile s-au revărsat într-atâta încât nu există nici un mijloc de a face vreun popas oarecare sau să se odihnească. Această împrejurare care determină prelungirea sejurului caimacamilor mă obligă de asemenea să mi-l prelungesc pe al meu și pune în aceeași situație pe agentul Fleischackl care este hotărât să plece cu mine.

Eu îl păstrez pe ienicerul turc Ali pentru a expedia <ultimul mesaj> cu câteva ore înaintea plecării mele, adică atunci când Ipsilanti va fi la porțile Bucureștiului și când caimacamii vor fi plecați.

Acești domni m-au asigurat că există pregătiri <de invazie – n.n. M.S.> în toate fortărețele de la Dunăre, dar că acești comandanți așteaptă ordinul pentru a porni. Ei nu mai răspund de masacrele care pot avea loc în țară și nu mai pot să-și asume garantarea siguranței Consulatului și a funcționarilor acestuia. Sfârșesc pentru

a nu-l face pe dl. Fleischackl să aștepte.

Vă rog să primiți asigurarea sincerului meu atașament ca și considerația cea mai distinsă.

Domnule

Al dvs. prea umil și supus servitor

A. Pini

P.S. Îl păstrez, de asemenea, pe ienicerul turc venit aici cu poșta austriacă, căutând mijlocul posibil de a-l expedia împreună cu cel de Petersburg.

12. 1821 martie 17/29, București. *Raport al consulului general Alexandru Pini către trimisul Rusiei la Constantinopol, baronul Grigori Stroganov, în care face referiri la degradarea accentuată a situației în Capitală, plecarea precipitată a celor doi caimacami și anunță decizia sa fermă de părăsire, în cursul acelei zile, a Bucureștiului, împreună cu consulul Austriei, pentru a se refugia la Brașov.*

Reçu le 23 Mars 1821
par le retour de Makedontzeff

Bucarest, le 17 Mars 1821

N. 47

Monsieur l'Envoyé

J'ai reçu par le courrier Makedontzeff, arrivée ici dans la matinée d'hier, la dépêche que Excellence m'a fait l'honneur de m'adresser sub No. 30 et la circulaire sub No. 39.

Votre Excellence aura daigné observer par mes précédents rapports la conduite que les Caïmacams de l'Hospodar Callimaki ont tenue dans les circonstances actualles, les proclamations du Pce Ipsilanti et la terreur panique que les nouvelles qu'il fesait répandre ici leur avaient inspirée par le supposition que des événements malheureux seraient arrivés à Constantinople et que la Prince et leurs propres familles y seraient compromis et risqueraient peut-être de perdre la vie.

Les inquiétudes des Caïmacams avaient considérablement augmenté par la lettre que le Pce Ipsilanti leur avait adresée de Romano et qui fut annexée à mon rapport de 14 de ce mois, expédié avec un calarache du Prince.

Privés de lettres de Constantinople jusqu'au 13 du mois courant ils se sont cru perdus; aussi ne me parlaient-ils que de leur détermination de quitter la ville et de se rendre dans une des forteresses du Danube. Mes exhortations à garder leur poste et les promesses du Caminar Sava, Chef de la Police et créature de Pce Callimaki, de les faire accopagner par un forte escorte jusqu'à Giurgiovo, les a empêchés jusqu'aujourd'hui de mettre leur projet en exécution.

Mais, d'après la nouvelle parvenue avant-hier ici que les troupes d'Ipsilanti se trouvaient à cinq stations de la ville, rien, n'a plus pu dissiper la crainte de Caïmacams d'être arrêtés par les Albanais dont Bucarest fourmille en ce moment et qui tous sont disposés à suivre les drapeaux du Pce Ipsilanti. Ils ont cependant cru devoir encore ajourner leur départ de quelques heures et hier ils s'étaient déjà rendus chez moi pour prendre congé et me prier de leur faciliter leur départ; mais le M. Mekedontzeff étant arrivé dans ces entrefaites je me suis empressé de les faire chercher et leur ai remis la lettre à leur adresse, dont cet exprès était porteur. Deux heures après ils m'ont fait parvenir la lettre du Pce Callimaki que j'ai l'honneur de joindre à ce rapport, et m'ont en même temps déclaré qu'ils allaient quitter Bucarest.

Leur départ a en effet eu lieu hier au soir et d'autant plus à propos qu'un corps de troupes de Vladimiresko entrain dans le même moment dans la ville et aurait augmenté les embarras et les anxiétés des Caïmacams. A l'heure qu'il est ils doivent se trouver à Giurgiovo.

Votre Excellence me permettra d'observer ici que la conduite des Caïmacams depuis leur arrivée à Bucarest ne m'a fournie le moindre soupçon sur la sincérité de leurs sentiments envers leur Pce et que si les rapports qu'ils lui ont adressés ont présenté quelque idée obscure ou louche, ce n'a été que l'effet de la terreur, dont ils étaient constamment saisis à cause des événements qui se passaient sous leurs yeux.

Quant aux Boyards Valaques, tous ont quitté la ville à l'exception de ceux mentionnés dans mon rapport du 14 de ce mois et ceux-ci encore n'ont donné jusqu'aujourd'hui aucun motif de les soupçonner de connivence avec les insurgés. Il est même possible que le Métropolitte, le Spathar et le Vistier desiraient de se retirer de Bucarest mais ils n'osent pas porter à une pareille démarche sans s'exposer à l'adversion et aux insultes d'une quantité d'Albanais qui les obsèdent journellement pour leur demander de l'argent et des provisions.

L'anarchie et le désordre qui règnent dans la ville et qui sont déjà parvenus à leur comble, joints à l'apparition des troupes de Vladimiresko et à l'approche de celles du Pce Ipsilanti, m'obligent aussi à quitter aujourd'hui Bucarest avec l'Agent de l'Autriche et me rendre à Constadt où j'attendrai les ordres de Votre Excellence. Le 1er Dragoman Kotoff, le conseiller de Cons. Spiridoff, Mr. Korneeff et Krijaroff me suivront de près.

Je suis avec respect

Monsieur l'Envoyé

De Votre Excellence

Le très humble et très obéissant serviteur

A.Pini

AVPRIM, fond 180, Posolistvo v Kostantinople, opis 517/1, dosar 838, p. 274-276.

<Traducere>

Primită la 23 martie 1821
 odată cu întoarcerea lui Makedonțev

București, 17 martie (s.v.) 1821

N.47

Domnule Trimis

Am primit prin curierul Makedonțev, sosit aici ieri dimineață, depeșa pe care Excelența voastră mi-a făcut onoarea de a mi-o adresa sub nr. 30, precum și circulara sub nr. 39.

Excelența voastră va binevoi să remarce din rapoartele mele precedente conduita pe care caimacamii domnitorului Callimachi au adoptat-o în împrejurările actuale, proclamațiile prințului Ipsilanti ca și teroarea și panica pe care le inspiraseră știrile pe care el le răspândise aici, prin presupunerea că la Constantinopol s-ar fi întâmplat evenimente nefericite și că prințul și propriile lor familii ar fi compromise acolo și că ar risca poate să-și piardă chiar viața.

Neliniștile caimacamilor fuseseră considerabil sporite de scrisoarea pe care prințul Ipsilanti le-o adresase din Roman și care a fost anexată la raportul meu din data de 14 luna aceasta, expediat cu un călăreț al Domnului.

Lipsiți de scrisori din Constantinopol până la data de 13 a lunii curente, ei s-au crezut pierduți; în același timp ei nu vorbeau decât de hotărârea lor de a părăsi orașul și a se duce într-una din fortărețele de la Dunăre. Cererile mele de a-și menține postul ca și promisiunile căminarului Sava, șef al poliției și acolit al prințului Callimachi de a-i însoți de o puternică escortă până la Giurgiu i-au împiedicat până acum de a-și pune proiectul în aplicare.

Dar, după știrea sosită aici alaltăieri că trupele lui Ipsilanti se găseau la cinci stații <de poștă - n.n.> de oraș, nimic n-a mai putut risipi teama caimacamilor de a fi arestați de armănișii care mișună prin București în acest moment și care sunt dispuși cu toții să urmeze drapelul prințului Ipsilanti. Ei au crezut totuși că trebuie să-și mai amâne plecarea cu câteva ore și ieri au venit deja la mine pentru a-și lua rămas bun și pentru a mă ruga să le ușrez plecarea; dar dl. Makedonțev sosind tocmai în acest interval, m-am grăbit să-i caut și le-am remis scrisoarea ce le era destinată, adusă de acest curier expres. Două ore după aceea ei au făcut să-mi parvină răspunsul la scrisoarea prințului Callimachi, pe care am onoarea să-l anexez la acest raport și mi-au declarat în același timp că aveau să părăsească Bucureștiul.

Plecarea lor a avut loc într-adevăr ieri seară și cu atât mai mult cu cât un corp din trupele lui Vladimirescu intra în același moment în oraș și <aceasta> ar fi mărit stânjeneala și neliniștile caimacamilor. La această oră ei trebuie deja să se găsească la Giurgiu.

Exceleța voastră îmi va permite să remarc aici că, conduita caimacamilor de la sosirea lor la București nu mi-a furnizat nici cea mai mică bănuială asupra sincerității sentimentelor lor față de Domnul lor și că dacă rapoartele care i le-au adresat au prezentat câteva idei obscure sau ambigue aceasta nu a fost decât efectul terorii de care erau permanent cuprinși datorită evenimentelor care se petreceau sub ochii lor.

Cât despre boierii munteni, toți au părăsit orașul cu excepția celor menționați în raportul meu din 14 a acestei luni, iar aceștia nu au dat până azi nici un motiv de a-i bănuși de conivență cu insurgenții. Este de asemenea posibil ca mitropolitul, spătarul și <marele> vistier să dorească să se retragă din București însă ei nu îndrăznesc să întreprindă un asemenea demers fără a se expune la ostilitatea și insultele unui număr de arnauți care îi sâcâie zilnic pentru a le cere bani și provizii.

Anarhia și dezordinea care domnesc în oraș și care deja au ajuns la apogeul, la care se adaugă apariția trupelor lui Vladimirescu și apropierea celor al prințului Ipsilanti, mă obligă, de asemenea, să părăsesc Bucureștiul împreună cu agentul Austriei și să mă duc la Brașov unde voi aștepta ordinele Exceleței voastre. Primul dragoman Kotov, consilierul de curte Spiridov, domnii Korneev și Krijanov mă vor urma în curând.

Rămân cu respect
Domnule Trimis
Al Exceleței voastre
Prea umil și prea supus servitor
A. Pini

13. 1821 aprilie 3/15, Sibiu. *Raport al consulului general Alexandru Pini către trimisul Rusiei la Constantinopole, baronul Grigori Stroganov, care oferă informații despre evenimentele din Țara Românească, raporturile dintre Tudor Vladimirescu și Alexandru Ipsilanti și anunță convocarea sa la Laybach de către împăratul Alexandru I.*

Reçu ce 5 May 1821

Hermannstadt, le 3 Avril 1821

Monsieur l'Envoyé

Par mes rapports du 17 Mars dernier, expédiés par le Janissaire de la Mission Usum-Ali, Votre Excellence a été informé de l'état de choses en Valachie jusqu'à cette époque et des motifs qui m'engageaient de quitter enfin Bucarest pour me rendre en Transylvanie.

Depuis lors les nouvelles parvenues ici de la Valachie ont donné avec plus ou moins d'exactitude, des informations sur les suites des événements déjà

connus. Peu de jours après que j'eus quitté Bucarest, les chefs des insurgés plantèrent chacun de son côté des drapeaux différents et paraissaient ou feignaient de paraître divisés d'opinions et dirigés par des intérêts contraires. Vladimiresko prétend surtout à ce qu'on assure, ne pas prendre part aux projets du Pce Ypsilanti, à qui il ne veut permettre qu'un passage pour lui et son armée par le territoire valaque. Il persiste à déclarer qu'il ne vise à aucun autre but qu'à celui de garantir ses compatriotes des vexations commises jusqu'ici par le Hospodar et les Boyards, sans toutefois prétendre soustraire sa patrie à la domination Ottomane. Aussi pour donner un air de vraisemblance aux sentiments qu'il manifeste, Vladimiresko, ayant appris que le Pce Ypsilanti s'approchait de Bucarest, s'est-il retiré avec les siens à Cotrochani, monastère situé à une demie heure de cette Capitale.

Je suis d'autant plus porté à croire peu probable une différence d'opinions parmi les Chefs des insurgés, qu'il règne, à ce qu'on dit, parmi eux une intimité constante. Leur prétendre distanciation me semble par conséquent une ruse inventée pour faire croire à la Porte qu'ils finiront par s'entredétruire eux mêmes, et en retardant par là une attaque de la part de Turcs, gagner du temps et organiser dans cet intervalle leur armée. On prétend cependant que l'enthousiasme se refroidit à mesure que l'on acquiert la conviction qu'on ne peut pas compter sur la protection de la Russie. En attendant les insurgés font approvisionner avec beaucoup de hâte tous les monastères situés au Nord de la Valachie. Cet état de choses ne peut que répandre de nouvelles allarmes dans la Province et on craint à Bucarest qu'à l'approche d'une force armée turque les insurgés ne se retirent dans les monastères et dans un pareil cas il n'y aura point d'excès auxquels ne se livre une soldatesque féroce qui en combattant les révolutionnaires confondra certainement avec eux l'innocent et paisible habitant des villes et de la campagne.

C'est dans cette triste et affligeante position où se trouvait la Valachie jusqu'au 30 Mars que le Pce Ypsilanti a fait son entrée à Bucarest accompagné d'un Corps d'environ 2000 hommes. Nous manquons de nouvelle plus récente sur ce qui s'y est passé depuis.

Je me fais un devoir d'informer Votre Excellence que le 28 du mois dernier j'ai reçu par estafette expédiée de Laybach des Dépêches du Ministère Impérial dans lesquelles S.E. Mr. le Secrétaire d'Etat, Comte de Nesselrode, en m'annoçant que Sa Majesté l'Empereur a daigné approuver la conduite que j'ai tenue pendant les derniers événements survenus dans les Provinces, me prescrit par ordre suprême de me rendre à Laybach. Je me mis en conséquence en route aujourd'hui après avoir ordonné aux Employés du Consulat Général qui m'ont suivis jusqu'aux frontières autrichiennes de m'attendre à Hermanstadt et à ceux qui sont restés à Bucarest, de rejoindre leurs collègues lorsqu'ils se verront exposés à un danger inévitable. Je n'ai pas manqué de prescrire aux uns et aux autres d'informer Votre Excellence par toutes les occasions qui leur seront

offerter des nouvelles qui pourraient leur parvenir de Valachie ou de Moldavie.

Je suis avec respect

Monsieur l'Envoyé

de Votre Excellence

le très humble et très obéissant serviteur

A.Pini

P.S. Au moment du départ de la présente expédition, j'ai eu occasion de voir Mr.l'Agent de l'Autriche, Fleischackl. Il me dit avoir reçu une estafette de son substitut à Bucarest, par laquelle on l'informe qu'à l'arrivée de la gazette de Vienne, „l'Observateur Autrichien” du 29 Mars, contenait les résolutions prises à Laybach à l'égard de l'entreprise du Pce Ypsilanti; cette nouvelle s'est répandue dans un instant et a fait sur le public une impression extraordinaire. Mais que le Pce Ypsilanti a mis tout en oeuvre pour rassurer les esprits en déclarant que cette nouvelle, fondée sur un article de gazette ne devait inspirer aucune confiance et devait être considérée comme dictée dans un esprit purement politique, que lui, Pce Ypsilanti, ne cessait pas d'être Général au service de Russie et toujours soumis aux ordres de Sa Majesté l'Empereur.

Ut in litteris

A.Pini

AVPRIM, fond 180, Posolistvo v Konstantinople, opis 517/1, dosar 838, p. 295-297.

<Traducere>

Primită pe 5 mai 1821

Sibiu, 3 aprilie 1821

Domnule Trimis

Prin rapoartele mele din 17 martie trecut, expediate cu ienicerul Misiunii Usun-Ali, Excelența voastră a fost informată despre starea de lucruri din Țara Românească până în acest moment, precum și despre motivele care m-au determinat să părăsesc, în fine, Bucureștiul pentru a mă duce în Transilvania.

De atunci, știrile care ne-au parvenit aici din Țara Românească ne-au dat, cu mai multă sau mai puțină exactitate, informații privind cursul evenimentelor deja cunoscute. La puține zile după ce eu părăsisem Bucureștiul, șefii răsculaților au instalat fiecare în partea sa drapele diferite și păreau, sau cel puțin se străduiau să pară, divizați în opinii și mânați de interese contrare. După cum suntem asigurați, Vladimirescu, mai ales, pretinde că el nu ia parte la proiectele prințului Ipsilanti,

căruia nu vrea să-i permită, pentru el și armata lui, decât o trecere prin teritoriul românesc. El persistă în a declara că nu vizează nici un alt scop decât acela de a garanta compatrioților săi <înlăturarea> vexațiunilor comise până acum de către domnitor și boieri, fără a pretinde totuși că <intenționează> să sustragă patria sa dominației otomane. De aceea, pentru a da un aer de verosimilitate sentimentelor pe care le manifestă, Vladimirescu, aflând că prințul Ipsilanti se apropia de București, s-a retras cu ai săi la Cotroceni, mănăstire situată la o jumătate de oră de această Capitală.

Eu sunt cu atât mai mult înclinat să cred că <este> puțin probabilă o diferență de opinii între șefii insurgenților cu cât, după cum se spune, domnește între ei o intimitate constantă. Pretinsa lor distanțare mi se pare în consecință un șiretlic inventat pentru a face Poarta să creadă că vor sfârși prin a se distruge între ei, și pentru ca, întârziind prin aceasta un atac din partea turcilor, să câștige timp și să-și organizeze armata în acest interval. Se pretinde totuși că entuziasmul se răcește pe măsură ce se dobândește convingerea că nu se poate conta pe protecția Rusiei. În așteptare, insurgenții procedează la aprovizionarea cu multă grabă a mănăstirilor situate în nordul Țării Românești. Această stare de lucruri nu poate decât să răspândească noi alarme în provincie, iar la București există temerea că la apropierea unei forțe armate turcești răsculații se vor retrage în mănăstiri și, într-un asemenea caz, nu va exista o limită a exceselor la care se va deda o soldățime feroce care, combătând pe revoluționari, va confunda în mod sigur cu ei pe inocentul și pașnicul locuitor de la oraș și de la țară.

Așadar, în această tristă și alarmantă poziție se găsea Țara Românească până în pragul datei de 30 martie când prințul Ipsilanti și-a făcut intrarea în București însoțit de un corp de aproape 2000 de oameni. Nu dispunem de date mai recente asupra a ceea ce s-a petrecut de atunci.

Îmi fac o datorie în a informa pe Excelența voastră că pe 28 ale lunii trecute am primit printr-o ștafetă expedită din Laybach scrisori ale Ministerului imperial în care E<xcelența> S<a>, dl. secretar de Stat, conte de Nesselrode, anunțându-mă că Majestatea Sa Împăratul a binevoit să apobea conduita pe care am adoptat-o în cursul ultimelor evenimente petrecute în aceste provincii, mi-a prescris prin ordin suprem să mă duc la Laybach. În consecință am pornit la drum astăzi, după ce am ordonat funcționarilor Consulatului general, care m-au urmat până la frontierele austriece, să mă aștepte la Sibiu, iar celor care au rămas la București de a-și urma colegii atunci când se vor vedea expuși unui pericol inevitabil. Nu am încetat de a le solicita atât unora cât și altora, de a informa pe Excelența voastră, cu toate ocaziile care le vor avea la îndemână, asupra noutăților care ar putea să le parvină din Țara Românească sau din Moldova.

Sunt cu respect

Domnule Trimis

Al Excelenței voastre prea umil și supus servitor

A. Pini

P.S. Chiar în momentul plecării prezentei expediții am avut ocazia de a-l vedea pe agentul Austriei, dl. Fleischackl. El mi-a spus că primise o ștafetă de la locțiitorul său de la București prin care era informat că la sosirea ziarului din Viena „Observatorul austriac” („Osterreichischer Beobachter”-n.n.), din 29 martie (s.n.) <acesta> conținea hotărârile adoptate la Laybach cu privire la acțiunea prințului Ipsilanti; această știre s-a răspândit într-o clipă și a făcut asupra opiniei publice o impresie extraordinară. Cu toate acestea prințul Ipsilanti a pus totul în mișcare pentru a liniști spiritele declarând că această știre, bazată pe un articol de ziar, nu trebuia să inspire nici o încredere și trebuia să fie considerată ca dictată într-un spirit pur politic, că el, prințul Ipsilanti, nu înceta de a fi general în serviciul Rusiei și supus întotdeauna ordinelor Majestății Sale Împăratul.

Ut in litteris

A.Pini

14. 1821 aprilie 16/28, Odessa. *Raportul unui informator (Pulkiej), adresat guvernatorului Basarabiei și, în copie, consulului Alexandru Pini, care conține amănunte privind situația din Moldova la acea dată.*

N. 81

16 Avril 1821

Note

Un bâtiment arrivée de C-ple à Odessa le 8 de ce mois nous apporta nouvelles suivantes:

Le 25 de Mars il eut un soulèvement général dans la Morée. Colokotroni (frère de celui qui est dans l'armée d'Ipsilanti) et Ulif se chargent de soumettre toute cette partie de la Grèce. Les Turcs ont été à Patra[s], où ils sont très peu nombreux.

Il eut quelques têtes de trancher à Constantinople, parmi lesquelles on compte celui du Prince Morouzi. La Porte a donné ordres de ne plus visiter les vaisseaux russes. Le Ministre de cette Puissance jouit d'un respect particulier.

On s'attendrait à un massacre dans la Capitale pour le jour de Pâques; vaisseaux turcs gardent le Bosphore.

Ipsilanti quitta Bucarest le 1er de ce mois; il est actuellement à Jorganeschty (?) il y a des bruits qu'il s'y fortifie, mais ceci n'est pas très sûr ...

Quelques boyards de Iassy lesquels sont Balch, Stourdza et autres ont adressé une lettre au général Inzoff avec une requête au nom de S.M. qui contient une plainte contre le prince Suzzo; ... ces messieurs réclament cette somme (150/m piastres) et

assurent que les vexations qu'a toujours exercé sur le pays le prince Suzzo les mettront dans un mécontentement général, et ils demandent de payer ses dettes.

Je suis

Votre très humble et très obéissant serviteur

Poultchiej

Тсentralnyj Gosudarstvenyj voenno-istoriceskij arhiv, Moskva, fond 14057, opis 11/1821; cf. Arhivele Naționale, col. Microfilme Rusia, rola 105, c. 451-453.

<Traducere>

N. 81

16 aprilie 1821

Notă

Un vas sosit de la Constantinopole la Odessa în ziua de 8 a acestei luni ne-a adus următoarele știri:

Pe 25 martie a avut loc o ridicare generală <la luptă> în Moreea. Colocotroni (frate al celui care servește acum în armata lui Ipsilanti) și Ulif (?) se străduiesc să cucerească toată această parte a Greciei. Turcii au fost bătuți la Patra <s> unde ei sunt foarte puțin numeroși.

Au mai căzut câteva capete la Constantinopole, printre care se numără cel al prințului Moruzi. Poarta a dat ordin să nu mai fie inspectate vasele rusești. Ministrul acestei puteri se bucură de un respect deosebit.

Ne așteptam la un masacru în capitală în ziua de Paști; vasele turcești păzesc Bosforul.

Ipsilanti a părăsit Bucureștiul la 1 ale acestei luni; el se află actualmente la Iorgănești (?), circulă zvonuri că se fortifică acolo, dar aceasta nu este foarte sigur ...

Câțiva boieri din Iași, între care Balș, Sturdza și alții, au adresat o scrisoare generalului Inzov cu o petiție în numele Maiestății sale, care conține o plângere contra prințului Suțu, ... acești domni reclamă această sumă (150 de mii de piaștri) și asigură că vexațiunile pe care domnitorul Suțu le-a exercitat permanent asupra țării vor duce la o nemulțumire generală și ei cer <acestui> să-și plătească datoriile.

Sunt al dvs. foarte umil și foarte supus servitor

Pulkiej

15. 1821 mai 15/27, București. Traducere a scrisorii comandantului trupelor turcești din Țara Românească, Bachi Hadji Mehmet (locțiitorul pașei de Silistra) către reprezentanții Consulatelor rus și austriac, prin care se confirmă respectarea tratatelor în vigoare între Poartă și puterile respective, iar populația pașnică este asigurată că nu va avea de suferit.

Traduction

Chers amis messieurs Cotoff et Udritz

Nous avons reçu votre lettre contenant l'avis que les insurgés de Bukarest saisis de frayeur commencent à s'enfuir dans des lieux qui ne vous sont point connus et qu'il est urgent qu'assistance et secours soit donnés à vos sujets d'après les traités existants entre les trois grandes Puissances.

Mon devoir et mon but est d'expulser et de faire disparaître tous les malfaiteurs en Valachie et d'appliquer toute mon attention et mes efforts pour le rétablissement de la tranquillité et la sécurité des Boyards fidèles, des négociants et autres habitants, sans qu'il soit fait le moindre préjudice au peuple raya soumis.

L'amitié qui existe entre la Russie, l'Autriche et la Porte nous fait un nouveau devoir de protéger et de défendre, en tant qu'il qest en notre pouvoir, les sujets Russes et Autrichiens. Vous voudrez bien, Messieurs, seulement leur ordonner de votre coté qu'ils n'aient point à se meler à la frontière et à Bukarest avec les rebelles, mais que chacun d'eux ait à voyer à ses affaires.

Salut.

AVPRIM, fond 180, Posolistvo v Konstantinople, opis 517/I, dosar 838, p. 341.

<Traducere>

Stimați domni Kotov și Udrițky

Noi am primit scrisoarea dvs. conținând știrea că răsculații din București cuprinși de teamă încep să fugă în locuri care nu vă sunt deloc cunoscute și că este urgent ca asistența și ajutorul să fie acordate supușilor voștri potrivit tratatelor existente între cele trei Mari Puteri.

Datoria și scopul meu sunt de a expulza și a face să dispară pe toți răufăcătorii din Țara Românească și de a acorda întreaga mea atenție și eforturile mele pentru restabilirea liniștei și securității boierilor credincioși, a negustorilor și a altor locuitori, fără ca să se aducă cel mai mic prejudiciu poporului supus (raia).

Prietenia care există între Rusia, Austria și Poartă ne obligă în a ne face o nouă datorie din a proteja și apăra, atât cât este în puterea noastră, pe supușii ruși și austrieci. Veți binevoi, Domnilor, a le ordona numai din partea dvs. ca ei să nu se amestece nici la frontieră și nici la București, cu răsculații, ci ca fiecare din ei să-și vadă de treburile sale.

Salut!

16. 1821 mai 25/iunie 6, Sibiu. *Copia unui raport adresat secretarului de Stat pentru Afaceri Externe al Rusiei, contele K.V. Nesselrode, de către funcționarii Consulatului general din București, refugiați la Sibiu, care conține informații imprecise despre situația din Țara Românească.*

Hermannstadt
le 25 Mai/6 Juin 1821

Votre Excellence

Nous avons l'honneur de soumettre ci-joint à V.E. copie d'une office que nous venons de recevoir de la part du 1er Dragoman Cotoff de Bucarest et qui est relatif aux mouvements de l'armée turque en Valachie.

On mande de la petite Valachie qu'un corps d'environ 2000 Turcs ont pris possession de Crayova et de Slatina le 16 Mai. Un détachement a déjà passé la rivière de l'Olt et a pris, à ce qu'on prétend, la direction sur Pitesti.

Le Pce Ypsilanti garde toujours sa position à Tergoviste. Une partie de ses troupes occupent les monastères du Nord de la petite Valachie et la ville de Pitesti.

On assure que Vladimiresko, que les Pandours ont abandonné et qui s'était retiré à Pitesti avec environ 70 hommes de ses affidés, a été arrêté par ordre du Pce Ypsilanti et expédié sous escorte à Tergoviste. On attribue son arrestation à une correspondance secrète qu'il entretenait avec les Turcs et que le Pce Ypsilanti a intercepté.

Le Métropolitte de Valachie, le Vornik Slatiniano et le Logothète Alexandre Philipesco, membres du gouvernement provisoire établi à Bucarest pendant l'occupation de cette ville par les insurgés, viennent de se réfugier à Cronstadt.

Mr. le Consul Gl est attendu ici dans 5 ou 6 jours.

P. copie conforme

Cl. Consulat gl. (indescifrabil)

AVPRIM, fond 180, Posolistvo v Konstantinople, opis 517/I, dosar 838, p. 346.

<Traducere>

Sibiu
25 mai/6 iunie 1821

Exceleța Voastră

Avem onoarea de a supune alăturat Exceleței voastre copia unei note pe care tocmai am primit-o din partea primului dragoman Kotov, de la București, și care este referitoare la mișcările armatei turcești în Țara Românească.

Ni se transmite din Oltenia că un corp <de trupe> de circa 2000 de turci au pus stăpânire la 16 mai (s.v. - n.n) pe Craiova și pe Slatina. Un detașament a trecut deja râul Olt și a luat, după cum se pretinde, direcția spre Pitești.

Prințul Ipsilanti menține permanent poziția sa la Târgoviște. O parte din trupele sale ocupă mănăstirile din nordul Olteniei și orașul Pitești.

Ni se spune că Vladimirescu, pe care pandurii l-au părăsit și care s-a retras la Pitești cu circa 70 de oameni din cei care i-au rămas credincioși, a fost arestat

din ordinul prințului Ipsilanti și expediat sub escortă la Târgoviște. Arestarea sa este atribuită unei corespondențe secrete pe care el o întreținea cu turcii și pe care prințul Ipsilanti a interceptat-o.

Mitropolitul Țării Românești, vornicul Slătineanu și logofătul Alexandru Filipescu, membri ai guvernului provizoriu¹ stabilit la București în timpul ocupării acestui oraș de către răsculați, tocmai s-au refugiat la Brașov.

Domnul Consul G<enera>l este așteptat aici peste cinci sau șase zile.

Conform cu originalul².

ss. indescifrabil.

17. 1821 iunie 1/13, Sibiu. *Copia raportului adresat secretarului de Stat pentru afaceri externe K.V.Nesselrode de către funcționarii Consulatului general al Rusiei în Țara Românească, aflați în refugiu, oferind știri despre arestarea și executarea lui Tudor Vladimirescu de către eteriști, precum și relatări privind devastarea Țării Românești de către trupele turcești de represiune.*

Votre Excellence

La nouvelle de l'arrestation de Vladimiresko, dont nous avons eu l'honneur de rendre compte à V.E. par notre rapport du 25 Mai/6 Juin, vient d'être confirmée.

On mande Cronstadt, qu'à l'arrivée de Vladimiresko à Târgoviste, le Pce Ypsilanti a nommé une commission militaire pour le juger, que cette commission l'a condamné à mort pour avoir entretenu une intelligence secrète avec les Turcs et qu'immédiatement après il a été décapité. La communication avec la Valachie par la voie de la poste ayant été interrompue depuis l'entrée des Turcs à Bucarest, nous n'avons reçu de nouvelles officielles du 1er Dragoman Cotoff, que celles que nous avons soumis à V.E. par notre rapport susmentionné.

Des emigrés qui ont quitté la petite Valachie le 24 et 25 Mai racontent qu'à Slatina un détachement de Turcs fort d'environ 70 hommes s'est battu avec une centaine d'insurgés qui ont massacré les premiers. La ville de Slatina qui comptait à peu près 1200 maisons a été à cette occasion réduite en cendres.

Si l'on ajoute foi au récit de ces mêmes emigrés, les Turcs se livrent aux plus grands excès dans les districts de la petite Valachie qu'ils occupent. La petite ville de Dragachani a été livrée aux flammes sans qu'il y eut aucun insurgé. Plus de mille paisibles paysans habitants du district de Mehedintzi ont été massacrés. On s'est emparé de leurs femmes et de leurs enfants qu'on a

¹ Numele oficial al acestuia era însă Comitetul de Oblăduire (n.n. - M.S.).

² Copia este scrisă pe hârtie cu antetul Consulatului.

transporté au delà du Danube. À cette nouvelle tous les pandours qui avaient abandonné Vladimiresko et qui étaient rentrés dans leurs foyers, sont allés volontairement se ranger sous le drapeau des insurgés pour éviter la férocité de leurs prétendus libérateurs. Tous les chefs des insurgés qui occupaient la petite Valachie se sont par ordre du Pce Ypsilanti réunis à Rymnik dans le district de Voultscha avec leurs troupes qui se composent de 2000 Albanais et d'environ 3000 Pandours. Ces derniers viennent de reconnaître pour leur Chef le Pce Ypsilanti. Or prétend qu'ils se dirigeront sur Crayova à la recontre de l'armée turque.

Un chef des insurgés, nommé Solomon est arrivé, dit-on, à la quarantaine de Rottenthurm, près de Hermannstadt, et a demandé à se rendre aux bains de Méhadie étant malade depuis quelque temps: le gouvernement autrichien vient de lui accorder les passeports nécessaires à ce voyage.

Nous regrettons de ne pouvoir donner aucune nouvelle de la Moldavie, la communication étant entièrement interrompue avec cette Province. C'est de Vienne ou de Kicheneff que nous apprenons ce qui se passe en Moldavie.

Pour copie conforme le Service du Consulat
Hermannstadt

AVPRIM, fond 180, Posolistvo v Konstantinople, opis 517/I, dosar 838, p. 335.

<Traducere>

Excelența voastră

Știrea arestării lui Vladimirescu, despre care am avut onoarea să informăm pe E<xcelența> v<oastră> prin raportul nostru din 25 mai/6 iunie, tocmai a fost confirmată.

Se transmite din Brașov că, la sosirea lui Vladimirescu la Târgoviște, prințul Ipsilanti a numit o comisie militară pentru a-l judeca, că această comisie l-a condamnat la moarte pentru a fi întreținut o complicitate secretă cu turcii și că imediat după aceasta el a fost decapitat. Comunicațiile cu Țara Românească pe calea poștei fiind întrerupte de la intrarea turcilor în București, noi nu am mai primit alte știri oficiale de la primul dragoman Kotov decât cele pe care le-am supus E<xcelenței> v<oastră> prin raportul nostru sus-menționat.

Emigranții care au părăsit Oltenia la 24 și 25 mai povestesc că la Slatina un detașament de turci, puternic de circa 70 de oameni, s-a bătut cu o șută de răsculași care i-au masacrat pe cei dintâi. Orașul Slatina, care număra aproape 1200 de case, a fost, cu această ocazie, transformat în cenușă.

Dacă se dă crezare unei relatări a acelorași refugiați, turcii se dedau la cele mai mari excese în județele din Oltenia pe care le ocupă. Micul oraș Drăgășani a fost dat pradă flăcărilor fără ca să aibă vreun răsculat. Peste o mie de țărani, mesnici locuitori ai județului Mehedinți, au fost masacrați. Soțiile și copiii lor au

fost ridicăți și transportați dincolo de Dunăre. La această veste toți pandurii care îl părăsiseră pe Vladimirescu și care reveniseră la căminele lor, au plecat din proprie voință să se adune sub steagurile răsculaților (*greci* - n.n.) pentru a evita ferocitatea pretenșilor lor eliberatori. Toți șefii răsculaților care ocupau Oltenia, din ordinul prințului Ipsilanti s-au adunat la Râmnic, în județul Vâlcea, împreună cu trupele lor care cuprindeau 2000 de arnăuți și în jur de 3000 de panduri. Aceștia din urmă l-au recunoscut drept șef pe prințul Ipsilanti. Se spune că ei se vor îndrepta spre Craiova în întâmpinarea armatei turce.

Unul din șefii răsculaților, numit slugerul Solomon, a sosit, se spune, la Carantina de la Turnu Roșu, aproape de Sibiu, și a cerut să se ducă la băile de la Mehadia, fiind bolnav de câțeva vreme: guvernul austriac tocmai i-a acordat pașapoartele necesare acestei călătorii.

Regretăm că nu putem să vă dăm nici o știre din Moldova, comunicațiile fiind în întregime întrerupte cu această provincie. Noi aflăm ceea ce se întâmplă în Moldova de la Viena sau de la Chișinău.

Pentru exactitatea copiei
Secretarul Consulatului
Sibiu

18. 1821 iunie 9/21, Sibiu. *Copia raportului consulului general Alexandru Pini către secretarul de Stat al Rusiei, contele K.V. Nesselrode, cu referiri la situația boierilor munteni emigrați la Brașov.*

Copie d'un rapport adressée à S.E. Mr. le secrétaire
d'Etat Comte de Nesselrode par le Consul-général Pini
en date de Hermannstadt du 9/21 Juin 1821

J'ai l'honneur d'informer V.E. que je suis arrivé à Hermannstadt le 6 de ce mois v. st.

Les Employés du Consulat-général ayant reçu avant mon arrivée en cette ville de la part du 1er Dragoman Kotoff deux offices, dont l'un en date du 28 et l'autre du 31 Mai v.st., je me fais un devoir d'en transmettre ci-joint extrait à V.E.

D'après les nouvelles en date du 5 de ce mois parvenues de Cronstadt les Boyards Valaques y avaient reçu l'invitation formelle de la part du Postelnik Negri, Caimacam de l'hospodar Callimaki, de rentrer dans leur patrie. On assure cependant qu'aucun Boyard n'est intentionné de quitter la Transylvanie que lorsque la tranquillité sera entièrement rétablie en Valachie et que les armées turques auront repassé le Danube.

La nouvelle de la défection du Caminar Sava est confirmée. Cet individu conjointement avec les Capitaines Ghentsch et Mihaly se sont déclarés neutres.

Ils occupent avec leur troupe qui s'élève à environ mille hommes le bourg de Kimpina dans le district de Prahova.

On assure que le Pce Ipsilanti s'est retiré avec ses troupes à Rymnik, sur la rivière Olt, dans le district de Voultscha. Plusieurs de ses partisans l'ont abandonné et se sont réfugiés en Transylvanie où le Gouvernement Autrichien leur a accordé asile.

Pour copie conforme A.Pini.

AVPRIM, fond 180, Posolistvó v Konstantinople, opis 517/I, dosar 838, p. 351-352.

Copia unui raport adresat E<xceleńței> s<ale>
dl. secretar de Stat conte de Nesselrode de către
Consulul general Pini, din Sibiu, din data de 9/21 iunie 1821

Am onoarea de a informa pe E<xceleńța> v<oastră> că am sosit la Sibiu pe data de 6 a acestei luni, stilul vechi.

Funcționarii Consulatului general, primind încă înainte de sosirea mea în acest oraș din partea primului dragoman Kotov două rapoarte, dintre care unul din data de 28 și altul din data de 31 mai (stilul vechi), îmi fac o datorie de a trimite alăturat extrasele E<xceleńței> v<oastre>.

Potrivit știrilor din data de 5 a acestei luni, sosite de la Brașov, boierii munteni au primit acolo invitația formală din partea postelnicului Negri, caimacam al domnitorului Callimachi, de a se întoarce în patria lor. Suntem asigurați totuși că nici un boier nu intenționează să părăsească Transilvania decât atunci când liniștea va fi pe de-a-ntregul restabilită în Țara Românească și când armatele turce vor trece dincolo de Dunăre.

Știrea dezertării căminarului Sava s-a confirmat. Acest individ împreună cu căpitani Ghencea și Mihaly s-au declarat neutri. Ei ocupă cu trupele lor, care se ridică la aproape o mie de oameni, orașelul Câmpina, aflat în județul Prahova.

Se dă ca sigur că prințul Ipsilanti s-a retras cu trupele sale la Râmnic, pe râul Olt, în județul Vâlcea. Mai mulți dintre partizanii săi l-au abandonat și s-au refugiat în Transilvania unde Guvernul austriac le-a acordat azil.

Pentru copie conform cu originalul

A.Pini

19. 1821 iunie. *Extras din jurnalul întocmit de Ambasada Imperiului Rus din Constantinopol privind evenimentele petrecute acolo și noutăți din Imperiu pentru perioada 16-23 iunie 1821, cu scurte mențiuni privind moartea lui Tudor Vladimirescu, a doua luptă de la Drăgășani și fuga lui Alexandru Ipsilanti în Transilvania.*

Journal
des événements de Constantinople et des
nouvelles de l'intérieur depuis le 16 Juin jusqu'au 23 Juin 1821

Le 17

Le bruit des succès remportés par les troupes turcs sur celles du prince Ipsilanti se confirme: on a apporté aujourd'hui et exposé à la porte du Sérail six sacs d'oreilles et quelques têtes envoyées par le Pacha de Silistrie, en trophées de cette victoire. On répand aussi la nouvelle d'une victoire navale remportée sur les insurgés dans les parages de Candia par une escadre de pacha d'Egypte, réunie à quelques vaisseaux Algériens: de quinze bâtiments dont la division Grecque était composée, huit doivent avoir été coulés à fond et le reste tombé entre les mains des vainqueurs.

Le 18

Ce matin deux vaisseaux de ligne, une frégate et un brick, stationnés dans le canal, devant le Palais de Bechik-Pascha ont mis à voile pour aller rejoindre la flotte turque, retournée aux Dardanelles. Des avis reçus directement de Bucarest de la part d'un Employé du Consulat Russe qui y est resté contiennent la confirmation des revers d'Ipsilanti, mais sans citer des détails, et annoncent aussi que les partisans de celui-ci ont assassiné Vladimiresko et enlevé sa caisse que l'on évalue à 700/m piastres.

AVPRIM, fond 180, opis 517/I, dosar 89, Addenda nr. 71, p. 710-711.

<Traducere>

Jurnal
al evenimentelor de la Constantinopole și al
știrilor din interior de la 16 iunie până la 23 iunie 1821

17 iunie

Zvonul privind succesele raportate de trupele turce asupra celor ale prințului Ipsilanti se confirmă: au fost aduși astăzi și expuși la poarta Seraiului șase saci de urechi și câteva capete trimise de pașa de Silistra ca trofee ale acestei victorii. Se răspândește de asemenea știrea unei victorii navale raportate asupra răsculașilor în apropierea țărmurilor <insulei> Candia de către o escadră a pașei din Egipt, la care s-au alăturat câteva vase algeriene: din cincisprezece nave din care era compusă escadra greacă, opt ar fi fost scufundate, iar restul căzut în mâinile învingătorilor.

18 iunie

În această dimineață două vase de linie, o fregată și un bric, staționate în canal, în fața palatului lui Beşik-Paşa, și-au ridicat pânzele pentru a merge să se alătore flotei turce, revenită în <strâmtoarea> Dardanele. Știri primite direct de la București, din partea unui funcționar al Consulatului rus care a rămas acolo, conțin confirmarea înfrângerii lui Ipsilanti, dar fără a da amănunte și anunță, de asemenea, că partizanii acestuia l-au asasinat pe Vladimirescu și au pus mâna pe casa sa de bani, care este evaluată la 700 de mii piaștri.

20. 1821 iulie 11/23, Sibiu. *Raport al consulului general al Rusiei în Țara Românească, Alexandru Pini, către trimisul Rusiei la Constantinopol, Grigori Stroganov, cuprinzând date amănunțite privind atmosfera în rândul boierilor munteni refugiați la Brașov și Sibiu, înfrângerea eteriștilor și refugiarea acestora în Transilvania, comportarea autorităților turcești în Muntenia.*

Polucari, 25 Juillet 1821

Hermannstadt, le 11/23 Juillet 1821

Monsieur l'Envoyé

Votre Excellence a été informé par mon dernier rapport du 14/26 Juin et par celui que lui a postérieurement soumis le premier Dragoman Kotoff par la même occasion de l'état dans lequel se trouvait la Valachie à cette époque.

Depuis cette expédition ayant entr'autres adressé le 25 Juin un rapport à S.E. Monsieur le secrétaire d'Etat Comte de Nesselrode, contenant des détails sur les divers excès commis par les Turcs en Valachie détails qui m'ont été fournis par une personne de confiance ayant des relations avec plusieurs individus répandus dans cette Province, je me fais un devoir d'en présenter ici un extrait à Votre Excellence.

Le Caimacam Negri, qui avait invité les Boyards réfugiés à Cronstadt de rentrer dans leur patrie, voyant le peu de succès de sa démarche, vu la détermination de ces derniers à ne pas quitter la Transylvanie avant l'évacuation de leur pays par l'armée turque, a employé une ruse qui lui a réussi. Il est parvenu par le moyen du Postelnik Mano, Grec attaché au service de l'Hospodar Callimachi et d'un emissaire turc qu'il a expédié à Cronstadt à faire signer sous le plus grand secret à une partie du Clergé et des Boyards une adresse¹ à la Porte, par laquelle ces derniers jettent sur le compte des insurgés toutes les cruautés et les dévastations que leur pays vient d'essayer par les Turcs, remercient le Sultan de l'envoi de l'armée libératrice et finissent par supplier Sa Hautesse de leur envoyer un moment plus tôt leur Prince, sans la présence duquel la plus grande partie de leurs compatriotes craignent de quitter leur asile. Cette adresse a été

remise à l'émissaire turc, qui après l'avoir reçue est immédiatement parti pour Bucarest.

À bien examiner cette intrigue artistement ourdie et dirigée par le Postelnik Mano, on croit y entrevoir, indépendamment du but de justifier la conduite des Turcs en Valachie, celui d'obliger la Porte à envoyer le Hospodar Callimaky à Bucarest. Cette supposition est d'autant plus fondée que l'on m'assure que le Postelnik Mano avait déclaré secrètement aux Boyards qu'aussitôt qu'ils auraient signé l'adresse il pourraient rester tranquillement à Cronstadt jusqu'à l'arrivée en Valachie de l'Hospodar. Il paraît donc que ce Prince ne pouvant obtenir de la Porte l'autorisation de se rendre à son poste, autorisation que la position dangeureuse dans laquelle il se trouve à Constantinople lui fait certainement désirer, a provoqué la démarche des Boyards en sa faveur en la fesant coïncider à un acte agréable à son gouvernement: celui de mettre à la charge des insurgés tous les maux causés par les Turcs en Valachie, acte que Callimaky ne manquera pas de présenter au Ministère Ottoman comme une arme propre à être victorieusement apposée aux réclamations de Votre Excellence sur l'article des Provinces.

L'aveuglement des Boyards qui ont signé l'adresse semble d'autant plus incompréhensible que les terres de la plupart d'entre eux ont été ravagées par ces mêmes Turcs, auxquels ils n'hésitent pas de prodiguer des éloges. Parmi ces Boyards le Vornik Matake Racovitza avait même pendant son absence à Laybach fait parvenir aux Employés du Consulat général à Hermanstadt une requête par laquelle en se plaignant de ce que le Pacha de Braila lui avait fait enlever un haras de 500 chevaux il sollicitait l'intervention du Consulat général pour recouvrer sa propriété. Cette requête a été par les dits Employés transmise en original à Votre Excellence, accompagnée de leur rapport en date du 21 Mai 1821.

Je dois cependant à la vérité de dire qu'une grande partie du corp de Boyards s'est refusée à signer la dite adresse et qu'ils ont hautement désapprouvé la conduite de leurs collègues. A peine instruit de la rédaction d'une pareille pièce je n'ai pas manqué de faire sentir aux Boyards que quiconque oserait y apposer sa signature devrait un jour rendre compte à qui de droit de cet acte de perfidie qui tend à trahir les intérêts de son pays. Je viens d'apprendre qu'à la suite de cette représentation énergique quelques Boyards ont manifesté le désir de désavouer hautement la démarche inconsidérée et perfide de leurs compatriotes dans un mémoire qu'ils se proposent d'adresser à Sa Majesté l'Empereur et dans lequel, après avoir exposé les maux que souffre leur patrie par le fait des Turcs, ils imploreront la clémence de cet Auguste Monarque. J'ignore toutefois si le nombre des signataires de cette supplique sera considérable, vu la crainte qu'a conçue non sans raison peut-être la noblesse Valaque que si

l'existence d'un pareil acte parvient à la connaissance des Turcs, ceux-ci se vengeront cruellement sur celles de leurs propriétés qui ont jusqu'ici échappé à la ruine. Quelque soit le résultat des intentions qu'a manifesté la saine partie des Boyards Valaques je ne manquerai pas d'en rendre compte à Votre Excellence.

Votre Excellence est instruite par mon rapport du 14 Juin du contenu de la lettre que j'avais adressée au Caimacam Negri sur la conduite inhumaine des Turcs. Cette lettre a motivé de la part de Mr. Negri la réponse dont j'ai l'honneur de transmettre ci-joint la-copie à Votre Excellence. Les justifications dont Mr. Negri tâche de se prévaloir semblent denuées de tout fondement. J'aurai toutefois l'honneur d'observer ici qu'en remettant la dite lettre au 1er Drogman Cotoff, Mr. Negri lui a avoué en même temps qu'elle était rédigée de manière à être communiquée au Pacha de Silistre, et lui a promis de faire tout son possible pour porter les Turcs à renoncer aux cruautés qu'ils commettent en Valachie. Cependant comme les derniers rapports de Mr. Cotoff et des lettres particulières ne cessent de faire mention, des vexations et exactions de tout genre que les Turcs commettent dans le pays, j'ai enjoint à cet Employé de renouveler ses représentations à Mr. Negri de vive voix, sans entrer dans des communications par écrit que je me réserve de diriger moi-même afin d'éviter, s'il est possible, les inconvénients et inexactitudes dans lesquels Mr. Cotoff peut être tombé involontairement dans sa Note de 28 Juin, connue à Votre Excellence par les rapports de cet Employé.

Après la défaite que le Pce Ypsilanti a essayée le 7 Juin près de Dragachani, la plus grande partie de ses troupes s'est débandée. Les Albanais et les Grecs se sont réfugiés en Transylvanie où ils ont été accueillis après avoir déposé les armes.

A la suite de cette défection le Pce Ypsilanti s'est retiré à Rymnik. Ayant fait des démarches auprès du Gouvernement Autrichien pour obtenir la permission de se rendre avec ses deux frères à Hermanstadt, des passeports leur furent immédiatement envoyés mais il n'y était question que du nom de Paléologue et ses neveux. Avant leur entrée à la quarantaine il leur fut expédié d'autres passeports où l'on avait changé le nom de Paléologue en celui de Valéoghenis. C'est sous ces dénominations qu'Ypsilanti et ses frères sont entrés sans déposer les armes à la quarantaine de Rothenthurm le 16/28 Juin au soir et ont immédiatement continué leur route sur Arad en Hongrie où, à ce qu'on assure, ils devront attendre la décision de la Cour d'Autriche. Le bruit de l'apparition en Transylvanie du Pce Ypsilanti s'était répandu immédiatement après son entrée à la quarantaine; mais ce bruit a été formellement contredit par le Commandant-général, Baron de Schustek, résidant à Hermannstadt.

Le Pce Ypsilanti, au moment de partir de Rymnik, a adressé à ces troupes la proclamation, dont j'ai l'honneur de joindre ici la traduction.

Les dernières nouvelles parvenues de Cronstadt font mention d'un combat qui doit avoir eu lieu le 7 de ce mois près de la quarantaine de Tömösl, à 3 lieues de Cronstadt, entre 700 Turcs et 300 insurgés. Ces derniers après avoir été battus se sont réfugiés sur le territoire autrichien. On assure que le Turcs en poursuivant les insurgés ont franchi la frontière, que les sentinelles ont par conséquent été obligés de faire feu sur eux et qu'à cette occasion une vingtaine de soldats Autrichiens ont été tués ou blessés par les Turcs. Le gouvernement nie pourtant ce dernier fait.

Je n'ai encore reçu aucune nouvelle de la part du Consul Pisani, qui comme il est connu à Votre Excellence par mon dernier rapport, a eu ordre d'expédier un Employé à Iassy pour nous rendre compte de ce qui se passe en Moldavie.

Une personne digne de foi arrivée ces jours-ci de la Bessarabie, raconte qu'une action a eu lieu le 12/24 Juin sur la rive droite du Pruth entre 12000 Turcs et 600 Grecs, vis-à-vis de la quarantaine de Sculeni. Cette action a duré 8 heures sans interruption. Les Grecs qui s'étaient concentrés dans des retranchements qu'ils ont formés à la hâte se sont battus avec une rare intrépidité. Forcés cependant de céder à la supériorité du nombre ils ont cherché un asile sur le territoire russe où ils ont passé en traversant le Pruth à la nage, ayant perdu plus de 300 de leur compagnons. La même personne ajoute que la Pce Cantacuzène, qui devait commander les Grecs, s'est retiré en Bessarabie avant même qu'on en vint aux mains et que cette journée a coûté la vie à plus de 3000 Turcs.

Quoique le nombre des insurgés qui ont passé la frontière autrichienne soit considérable on fait pourtant monter à plus de 2000 individus ceux qui se trouvent encore disséminés en petites bandes dans les montagnes du Nord de la Valachie indépendamment d'un détachement d'environ 600 Albanais, qui sous les ordres du Cpitaine Yorgaki, est parvenu à passer en Moldavie.

Je viens d'apprendre d'une source certaine la nouvelle parvenue hier ici, que Miloch ayant été informé qu'un corps d'environ 20000 Turcs de la Bosnie, commandé par un Pacha, se dirigeait sur la Servie, s'est adressé au pacha de Belgrad pour lui demander des explications sur le but de cette expédition. Le Pacha lui ayant répandu qu'il n'en avait aucune connaissance, le Chef servien lui déclara que si le Commandant de ce corps n'était pas muni d'un Firman de la Porte qui l'autorise d'entrer en Servie il le regarderait comme rebelle et le repousserait par la force. Le Pacha consentit à cette proposition de Miloch qui fit immédiatement partir un corps de 8000 Serviens vers les frontières à la rencontre des Turcs. Dans cet intervalle les Serviens arrêterent un courrier expédié par le Pacha Commandant du corps des Bosniaks au Pacha de Belgrade et s'étant emparé des dépêches dont il était porteur ils ont acquis la conviction que l'entrée en Servie du corps d'armée, concertée entre les deux Pachas est autorisée par la

Porte et avait pour but de désarmer les Serviens. On ignore jusqu'ici quelles ont été les suites de cet événement mais on a tout lieu de croire que des troubles vont éclater sous peu en Servie.

Le nombre de Turcs en Valachie argumente de jour en jour par l'arrivée de nouvelles troupes. On assure même qu'on construit des fortifications considérables à Kalarache. L'approvisionnement des forteresses du Danube se poursuit avec activité. Une grande quantité de vivres et de bestiaux, de sel et de bois de construction qu'on enlève de vive force aux malheureux Valaques est transportée sur la rive droite du Danube.

Le gouvernement Autrichien fait renforcer les garnisons des places fortes. On évalue à 25 ou 30000 hommes le corps d'observation qui occupe la Transylvanie et la partie méridionale de la Bucovine.

Je suis avec respect

Monsieur l'Envoyé

De Votre Excellence

Le très humble et très obéissant serviteur

A.Pini

AVPRIM, fond 180, Posolistvo v Konstantinople, opis 517/I, dosar 838, p. 367-372.

<Traducere>

Polucari, 25 iulie 1821

Sibiu, 11/23 iulie 1821

Domnule Trimis

Excelența voastră a fost informată prin ultimul meu raport din 14/26 iunie și prin cel care ulterior v-a fost supus de către primul dragoman Kotov cu aceeași ocazie despre starea în care se găsea Țara Românească la acea dată.

De la această expediție, întrucât a mai fost, între altele, trimis la 25 iunie un raport E<xcelenței> s<ale> domnului secretar de Stat conte de Nesselrode, conținând detalii asupra diverselor excese comise de turci în Țara Românească, detalii care mi-au fost furnizate de către o persoană de încredere având relații cu mai mulți indivizi răspândiți în această provincie, îmi fac o datorie în a prezenta aici un extras Excelenței voastre.

După înfrângerea pe care prințul Ipsilanti a suferit-o la 7 iunie, în apropiere de Drăgășani, cea mai mare parte a trupelor sale s-a dispersat.

* Fragmentul situat între p. 368-370 a fost omis în chip deliberat de editor. Omisiunea este motivată în accepția noastră, recunoaștem mai puțin obișnuită în asemenea cazuri, caracterului nesemnificativ al informațiilor conținute aici (certurile intestinale dintre boierii munteni refugiați la Sibiu și Brașov).

Albanezii și grecii s-au refugiat în Transilvania, unde au fost primiți după ce au depus armele.

Ca urmare a acestei dezertări, prințul Ipsilanti s-a retras la Râmnic. Făcând demersuri pe lângă Guvernul austriac pentru a obține permisiunea de a se duce cu frații săi la Sibiu, le-au fost trimise imediat pașapoarte, dar nu era problema decât a numelui: Paleologu și nepoții săi. Înaintea intrării lor în carantină le-au fost expediate alte pașapoarte unde numele de Paleologu a fost schimbat cu cel de Valeoghenis. Și sub această denumire Ipsilanti și frații săi au intrat fără să depună armele în carantina de la Turnu Roșu pe 16/28 iunie seara și și-au continuat imediat drumul spre Arad și Ungaria unde, după cum suntem asigurați, ei vor trebui să aștepte decizia Curții austriece. Zvonul venirii prințului Ipsilanti în Transilvania s-a răspândit imediat după intrarea sa în carantină; dar acest zvon a fost dezavuat formal de către comandantul general, baronul Schusteck, cu reședința la Sibiu.

Prințul Ipsilanti, în momentul plecării din Râmnic, a adresat trupelor sale proclamația a cărei traducere am onoarea s-o anexez alăturat.

Ultimele știri parvenite de la Brașov menționează o luptă care trebuie să fi avut loc pe <data de> 7 a acestei luni lângă carantina de la Tömöș, la trei leghe de Brașov, între 700 de turci și 300 de răsculați. Aceștia din urmă, după ce au fost înfrânți, s-au refugiat pe teritoriul austriac. Suntem asigurați că turcii, urmărind pe răsculați, au trecut frontiera, că sentinelele au fost în consecință obligate să deschidă focul asupra lor și că vreo douăzeci de soldați austrieци au fost uciși sau răniți de către turci cu această ocazie. Guvernul neagă totuși acest din urmă fapt.

Nu am primit încă nici o știre din partea consulului Pisani care, după cum este cunoscut Excelenței voastre din ultimul meu raport, a avut ordinul de a expedia un funcționar la Iași pentru a ne raporta despre ceea ce se întâmplă în Moldova.

O persoană demnă de încredere, sosită în aceste zile din Basarabia, povestește că o confruntare a avut loc la 12/24 iunie pe malul drept al Prutului, între 12000 de turci și 600 de greci, vizavi de carantina de la Sculeni. Această acțiune a durat opt ore fără întrerupere. Grecii, care s-au retras în întăriturile pe care le-au înjghebat în pripă, s-au bătut cu o rară temeritate. Forțați totuși să cedeze superiorității numărului, ei au căutat un refugiu pe teritoriul rus, unde au trecut traversând Prutul înot, și pierzând peste 300 din tovarășii lor. Aceeași persoană adaugă că prințul Cantacuzino, care trebuia să-i comande pe greci, s-a retras în Basarabia înainte chiar ca să le cadă în mână <turcilor>, și că această zi a costat viața a mai mult de 3000 de turci.

Deși numărul insurgenților care au trecut frontiera austriacă pare să fie considerabil, se apreciază totuși că ar mai fi peste 2000 de indivizi care se găsesc încă risipiți în mici bande în munții din nordul Țării Românești, <asta> separat

de un detașament de circa 600 de arnăuți care sub ordinele căpitanului Iordache <Olimpiotul> au reușit să treacă în Moldova.

Tocmai am aflat dintr-o sursă sigură știrea sosită ieri aici că Miloș, fiind informat că un corp de aproape 20000 de turci din Bosnia, comandați de un pașă, se îndrepta spre Serbia, s-a adresat pașei de Belgrad spre a-i cere explicații asupra scopului acestei expediții. Întrucât pașa <de Belgrad> i-a răspuns că nu avea nici o cunoștință <despre aceasta>, șeful sârb i-a declarat că dacă comandantul acestui corp nu dispune de un firman din partea Porții care să-l autorizeze să intre în Serbia, el îl va privi ca pe un rebel și-l va respinge prin forță. Pașa a consimțit la această propunere a lui Miloș, care a pus imediat în mișcare un corp de 8000 de sârbi spre frontiere, în întâmpinarea turcilor. În acest interval, sârbii au arestat un curier expedit de <acel> pașă care comanda corpul de bosniaci către pașa din Belgrad și punând mâna pe scrisorile al căror purtător era, au ajuns la convingerea că intrarea în Serbia a corpului de armată – de comun acord între cele două pașale – este autorizată de Poartă și avea drept scop dezarmarea sârbilor. Nu se cunoaște până în prezent care au fost urmările acestui eveniment dar există toate motivele să credem că vor izbucni tulburări peste puțin [timp] în Serbia.

Numărul turcilor în Țara Românească crește din zi în zi, odată cu sosirea de noi trupe. Suntem asigurați chiar că se construiesc fortificații considerabile la Călărași. Aprovizionarea cetăților de la Dunăre continuă în ritm susținut. O mare cantitate de provizii și de animale <vite>, de sare și de lemn de construcție, ridicată cu forța de la nefericiții români, este transportată pe malul drept al Dunării.

Guvernul austriac întărește garnizoanele din locurile fortificate. Se evaluează la 25-30000 de oameni corpul de observație care ocupă Transilvania și partea sudică a Bucovinei.

Sunt cu respect
Domnule Trimis
Al Excelenței voastre foarte umil și
prea supus servitor
A.Pini